

1. Millaiseksi arvioitte kokonaistaloudelliset haitat, jos luonnonsuojelua ei vahvisteta?

Luonnonsuojelun vahvistaminen tuo erilaisia taloudellisia hyötyjä, jotka voi jaoitella seuraavasti:

- (1) Suorat hyödyt tietyille elinkeinoille (esim. matkailuyritykset)
- (2) Suorat hyödyt parantuneesta luonnontilasta (esim. matkat luontoon, kiinteistöjen arvot), ja
- (3) Ei-käyttöarvot, eli hyödyt niille jotka arvostavat luonnon tilan paranemista, vaikka eivät itse suoraan sitä koe (esim. maksuhalukkuus koskemattoman luonnon suojelusta)

Näistä vain (1) voidaan suoraan arvioida taloudellista toimeisuutta kuvaavien mittareiden avulla, kun taas (2) ja (3) eivät heijastu markkinahinnoissa tai kansantalouden tilinpidossa vaan niiden laskemiseen käytetään vakiintuneita niin kutsuttuja taloudellisen arvottamisen menetelmiä. Kaikki hyödyt (1)-(3) ovat kuitenkin aitoja taloudellisia hyötyjä, jotka tulisi huomioida kokonaistaloudellisia vaikutuksia arvioidessa.

Luonnonsuojelulaki ei tarjoa yhtä skenaariota, jonka hyötyjä perusuraan verrattuna voisi arvioida. Sen vuoksi yhtä arvioita vaikutuksista on mahdotonta antaa. Vaikutuksia voidaan kuitenkin arvioida yksittäisten osatekijöiden kautta käyttäen suomalaisia tutkimustuloksia, esimerkiksi maksuhalukkuudesta suojelualueiden laajentamiselle (Pouta ym. 2000), soidensuojelulle (Grammatikopoulou ym. 2019, Saarikoski ym. 2022), luonnon tilan vaikutuksesta kiinteistöjen arvoon (Tyrväinen ja Miettinen 2000, Artell 2014), ja luontoturismin taloudellisesta merkityksestä (Lankia ym. 2015, Kosenius ja Horne 2016). Yleisenä löydöksenä maksuhalukkuus luonnontilan heikkenemisen estämisestä on suurempi kuin maksuhalukkuus paremmasta luonnon tilasta.

Tämän kirjallisuuden luomaan yleiskäsitykseen perustuen uskon, että kokonaistaloudelliset haitat luonnon tilan heikkenemisestä, joita tulisi punnita suojelun kustannuksia vasten, ovat merkittäviä. Tarkemman arvion tekeminen vaatisi erillisen tutkimushankkeen käynnistämisen esimerkiksi EU:n biodiversiteettistrategian Suomelle jyvitettyjen velvoitteiden kustannuksiin ja hyötyihin liittyen.

2. Miten luonnonsuojelun kokonaistaloudelliset hyödyt jakautuvat yhteiskunnassa?

Hyötyjen jakaantumiseen riippuu käytetystä luonnonsuojelun instrumentista. Velvoittavan suojelun tapauksessa kustannukset voivat jäädä maanomistajalle, ellei suojelusta maksettu korvaus kata kaikkia koettuja tai todellisia kustannuksia. Suojelun hyödyt lankeavat osin paikallisille elinkeinoille, osin alueella asuville ihmisille esimerkiksi korkeampien kiinteistöhintojen ja parantuneiden virkistysmahdollisuuksien kautta ja osin kaikille luontoa arvostaville suomalaisille ei-käyttöarvojen kautta.

Vapaaehtoisen suojelun, kuten METSO- ja Helmi -ohjelmien tapauksessa maanomistajat hyötyvät, sillä he saavat aina vähintään haluamansa korvaustason suojelusta, ja usein jopa yli sen. Tällöin kustannukset jäävät valtiolle, ja ne jakaantuvat verojärjestelmän kautta yhteiskunnan oikeudenmukaiseksi katsomalla tavalla. Hypoteettisen kaikkea rakentamista velvoittavan ekologisen kompensaation tapauksessa kustannukset lankeisivat korkean rakentamispaineen alueille (suuret kaupungit), ja hyödyt kohdistuisivat harvaan asutuille alueille, joissa on paljon ennallistamispotentiaalia.

- Artell, J. (2014). Lots of value? A spatial hedonic approach to water quality valuation. *Journal of Environmental Planning and Management*, 57(6), 862-882.
- Grammatikopoulou, I., Pouta, E., & Artell, J. (2019). Heterogeneity and attribute non-attendance in preferences for peatland conservation. *Forest Policy and Economics*, 104, 45-55.
- Kosenius, A. K., & Horne, P. (2016). Welfare effects of mining externalities: a combined travel cost and contingent behaviour study. *Journal of Environmental Economics and Policy*, 5(3), 265-282.
- Lankia, T., Kopperoinen, L., Pouta, E., & Neuvonen, M. (2015). Valuing recreational ecosystem service flow in Finland. *Journal of outdoor recreation and tourism*, 10, 14-28.
- Pouta, E., Rekola, M., Kuuluvainen, J., Tahvonen, O., & Li, C. Z. (2000). Contingent valuation of the Natura 2000 nature conservation programme in Finland. *Forestry*, 73(2), 119-128.
- Saarikoski, H., Aapala, K., Artell, J., Grammatikopoulou, I., Hjerppe, T., Lehtoranta, V., ... & Vatn, A. (2022). Multimethod valuation of peatland ecosystem services: Combining choice experiment, multicriteria decision analysis and deliberative valuation. *Ecosystem Services*, 57, 101471.
- Tyrväinen, L., & Miettinen, A. (2000). Property prices and urban forest amenities. *Journal of environmental economics and management*, 39(2), 205-223.